

си старателно избягва да подчертава сходствата между хитлеризма и сталинизма, но за читателя дори през 1951 година, и още повече по-късно, те са били доста очевидни.)

А това, че за разлика от други – широко коментирани и от самата Ирина, и от другите – възможни причини за нейния избор на смъртта пред живота, тази "причина" не е експлицирана от автора, е лесно обяснимо. За разлика от другите причини, които представят идеологически алибита на романа, тази причина не само не може да бъде идеологическо алиби, но и руши всички идеологически алибита, разوماгьосва "приказката за победата". Затова авторът е предпочел само да покаже това, което не е нужно – а е и невъзможно – да каже. И не е нужно читателите да осъзнават това внушение. Най-силните внушения на изкуството са онези, които се възприемат несъзнателно. А че това внушение е постигнато, свидетелства обаянието на "грешната" Ирина върху читателите.

А сега нека отново се върнем върху приказния модел "тримата братя и златната ябълка", залегнал като глъбинна смислова структура в "Тютюн". С това не искам да кажа, че този приказен модел е основната жанрово-структурна арматура на романа. Не! "Тютюн" си остава на първо място *любовен роман* (за трагичната любов на Ирина към Борис Морев) върху широкия социално-исторически фон на българския национален живот в навечерието и годините на Втората световна война (съсредоточен в света на и около "Никотиана").

Приказният модел "тримата братя и златната ябълка" представя не само своеобразна приказна стилизация на вместилия в "Тютюн" *семеен роман* (именно чрез структурата "тримата братя" "Тютюн" е и семейният роман на фамилията Морев), но – чрез богатия социално-политически фон на любовния роман – придобива и важни екзистенциални, социални и философско-исторически измерения.

Именно чрез смисловата структура "тримата братя" "Тютюн" може да разгърне и често употребяваната за българската и балканската история предикация "братоубийствена". На философско-историческо равнище "Тютюн" разиграва обичайната за българската и балканската история метафора "братоубий-